

मिश्रित शिक्षणम्

मिश्रित शिक्षणम् इति शिक्षण-पद्धतिः अस्ति या ऑफलाइन-ऑनलाइन-उपायौ उभयं संयोजयति। अस्य उद्देश्यः शिक्षणं लवल्लम्, रुचिकरम्, सुलभं च प्रभावकारी च कर्तुम् अस्ति।

अद्यतन-डिजिटल-युगे शिक्षाक्षेत्रे अनेकाः परिवर्तनाः दृश्यन्ते। पारम्परिक-कक्षाशिक्षणेन सह आधुनिक-प्रयुक्तयः अपि महत्वपूर्णा प्रभावकारी च शिक्षण-पद्धतिरूपेण उदिताः।

अयं विधिः वीडियो, पीपीटी, गूगल-क्लासरूम इत्यादि ऑनलाइन-स्रोतैः सह प्रत्यक्ष-निर्देशनस्य उपयोगं करोति। एषा पद्धतिः विद्यार्थिनां सर्वाङ्गीण-विकासाय सहायकाः भवति तथा च शिक्षकानां शिक्षणं आकर्षकरूपेण प्रस्तोतुं समर्थयति।

संस्कृत-विभागे कक्षाः स्मार्ट-कक्षासु आयोजिताः भवन्ति, यत्र छात्राः व्याकरणस्य सूक्ष्मताः गम्भीरतया अधिगतुं शक्नुवन्ति।

स्मार्ट-बोर्ड-द्वारा संस्कृत-व्याकरणस्य जटिलाः समस्याः सरलतया व्याख्यातुं शक्यन्ते।

सूत्रस्मरणाय छात्राः परस्परं “सूत्र-अन्ताक्षरी” नामकं क्रीडन्ति, येन सूत्राणि सुगमतया स्मर्तुं शक्यन्ते।

संस्कृत-अनुवादस्य सुलभ-बोधनाय छात्राः संस्कृत-वार्तालापाभ्यासं कुर्वन्ति।

एवमेव गद्यं, पद्यं च सम्यक् अवगन्तुं, पद्य-गद्य-खण्डानां च व्याख्यां बोधयितुं “शलाका-परीक्षा” अपि आयोज्यते।

अस्यां परीक्षायां शिक्षकः पुस्तकस्य अन्तर्गतम् एकां “शलाकाम्” (सूच्याः सदृशीम् दण्डिकाम्) स्थापयति, ततः छात्रं तस्मिन् निर्दिष्टे भागे विद्यमानं विषयं वक्तुं याचते। एतेन विद्यार्थिनां ज्ञानगौरवं तथा पाठस्य समग्र-समझः परीक्ष्यते।

एतादृशी शिक्षण-पद्धतिः न केवलं छात्राणां लाभाय भवति, अपि तु तेषां समय-प्रबन्धनम्, आत्मविश्वासः, प्रौद्योगिकी-दक्षता च वर्धते।

(हस्ताक्षरितम्)

डा. कमलेश-कुमारी

संस्कृत-विभागः

GPS Map Camera

Google

Theog, Himachal Pradesh, India

Verma Niwas, Below Government College Girls Hostel
Building, Theog, Himachal Pradesh 171201, India
Lat 31.120102° Long 77.35581°
11/11/2025 10:21 AM GMT +05:30

GPS Map Camera

Google

Theog, Himachal Pradesh, India

49c4+7f3, Nh 22, Theog, Himachal Pradesh 171201, India
Lat 31.120627° Long 77.35589°
12/11/2025 11:32 AM GMT +05:30

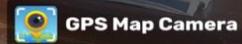

Theog, Himachal Pradesh, India

49c4+7f3, Nh 22, Theog, Himachal Pradesh 171201, India

Lat 31.120615° Long 77.355873°

12/11/2025 11:28 AM GMT +05:30

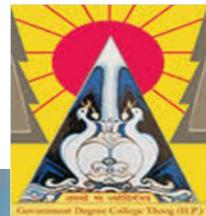
Theog, Himachal Pradesh, India

49c4+7f3, Nh 22, Theog, Himachal Pradesh 171201, India

Lat 31.120748° Long 77.356049°

21/11/2025 10:53 AM GMT +05:30

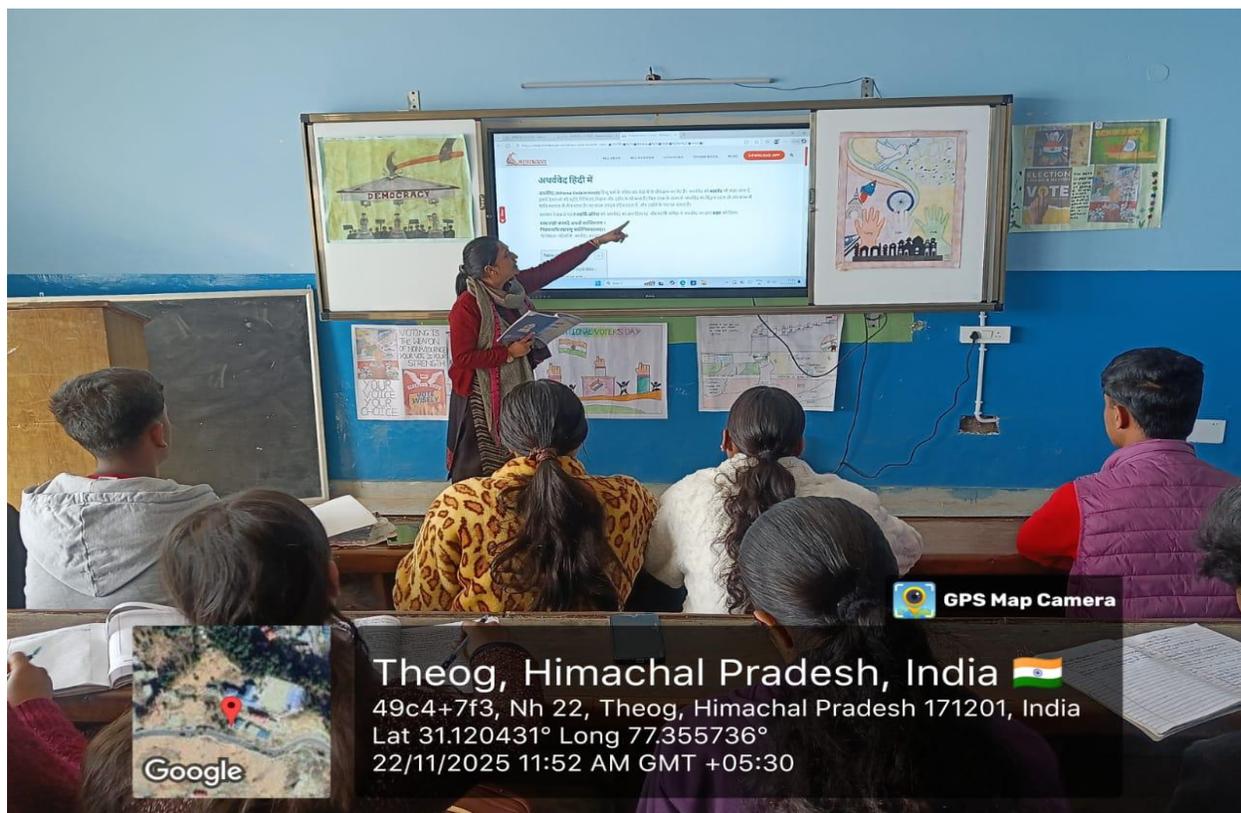

GPS Map Camera

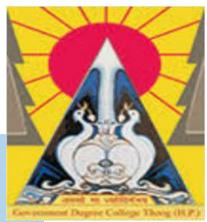
Theog, Himachal Pradesh, India
49c4+7f3, Nh 22, Theog, Himachal Pradesh 171201, India
Lat 31.120545° Long 77.355864°
12/11/2025 11:27 AM GMT +05:30

GPS Map Camera

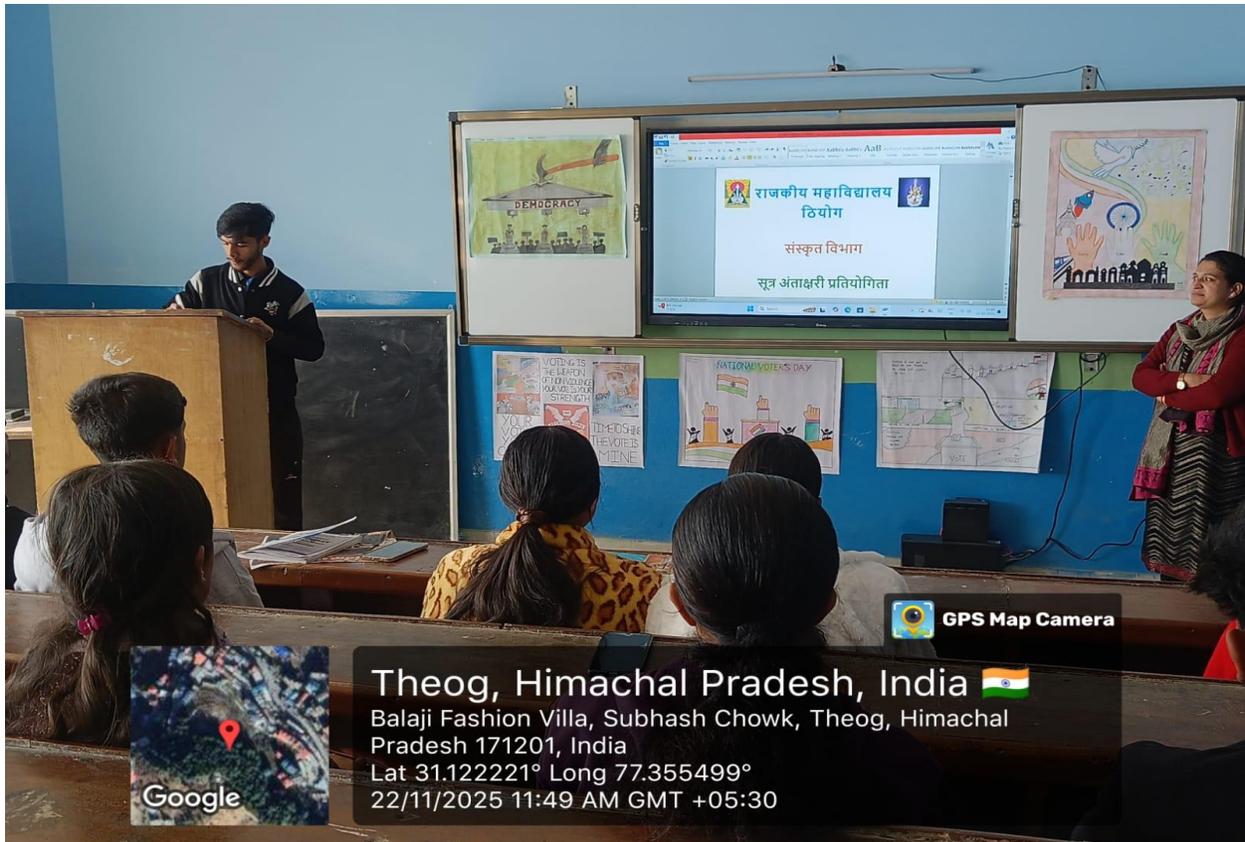
Theog, Himachal Pradesh, India
49c4+7f3, Nh 22, Theog, Himachal Pradesh 171201, India
Lat 31.120431° Long 77.355736°
22/11/2025 11:52 AM GMT +05:30

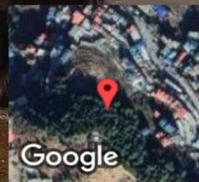
GPS Map Camera

Theog, Himachal Pradesh, India
49c4+7f3, Nh 22, Theog, Himachal Pradesh 171201, India
Lat 31.12076° Long 77.356059°
06/11/2025 11:17 AM GMT +05:30

GPS Map Camera

Theog, Himachal Pradesh, India
Balaji Fashion Villa, Subhash Chowk, Theog, Himachal Pradesh 171201, India
Lat 31.122221° Long 77.355499°
22/11/2025 11:49 AM GMT +05:30